

stændige smaa Stillinger, som paa mange Omraader ere i Stand til at vise Vej paa Landbrugets Omraade, og efterhaanden vil ogsaa Dydigheden tiltage hos Husmændene. Jeg mener for øvrigt, at de gennemgaende staa paa Højde saa vel med de større som med de mindre Gaardbrugere, men jeg tror ikke, at de let lære af andre end af deres ligestillede, hvorledes det mest mulige skal bringes ud af Lodderne. Der er jo i Andelsmejerierne givet dem en Støtte af overordentlig Betydning, idet den mindste Husmand faar sin Mælk lige saa højt betalt som de største Jordbrugere. Naar jeg nu nærmere skulde udvilde min Tanke med Hensyn til en saadan Vorklodning, idet jeg gaar ud fra det Forslag, som her foreligger, saa tænkes jo her paa en Pris af 4,000 Kr. pr. Td. Hartkorn, og at Lodderne højest skulde være $\frac{1}{2}$ Td. Hartkorn. Nu er jo Gennemsnits-Hartkornet, eller rettere sagt det Antal Tdr. Land, der gaar paa en Tønde Hartkorn, 10 Tdr. Land, i alt Fald for Sjælland og de øvrige Der. Det vil altsaa blive højest 5 Tdr. Land pr. Huslod for Derne, for Sylland vil det jo være noget mere, og naar altsaa 5 Tdr. Land, $\text{v. } \frac{1}{2}$ Td. Hartkorn, kan købes for 2,000 Kr., vil det være 400 Kr. pr. Td. Land, altsaa 2000 Kr. for en Huslod. For saa vidt her bliver en Vorklodning, mener jeg, at den skulde være ordnet saaledes, at hele det Beløb, der bliver taget Lodder for, ogsaa skulde komme de spillende til Gode, og da hver Huslod skulde være paa 2,000 Kr., maatte der for hver 200 folgte Lodder blive en Gevinst. Jeg synes ikke, at disse Betingelser for et Lotteri ere saa daarlige, saa jeg ser ikke rettere, end at der nok maatte blive Spillere. Jeg forudsætter — det glemte jeg at bemærke — at et Lotteri koster 10 Kr. Jeg tror nemlig, at en Karl eller en Pige, som ikke har nogen synderlig Sandsynlighed for i Løbet af de Aar, de tjene, at kunne skaffe en 2,000 Kr. til Veje, godt, uden at føle det synderlig kunde afse en 10 Kr. om Aaret til et Lot. Det er ganske vist, at dette at spille i Lotteriet, ikke har noget særlig tiltalende ved sig, men jeg synes, at i dette Tilfælde vilde Forholdet være noget anderledes. For mig staar det, som om det vilde betegne en genidig Hjælp, saaledes at den ene støttede den anden for at komme i en selvstændig Stilling. Jeg mener selvfølgelig ikke, at det kun skulde være dem, som særlig søge at faa sig en saadan Lod, der skulde spille i Lotteriet. Jeg har den Tro, at den Opsættelse, som er kommen frem om det heldige i at faa en større selvstændig Agerbrugerklasse, nok

vilde finde et saadant Medhold, at der vilde være en Mængde, der vilde spille — ja saa godt som alle. Det vilde nemlig være aldeles ligegyldigt, hvem der vandt disse Gevinster, om det var den fineste Dame eller en Gaardmand eller en hvem som helst anden; det vilde i sidste Instans komme ud paa det samme. Kun den Forskel vilde der være, at den, der vandt en Gevinst og vilde bruge den, fik den aldeles gratis, og saa kunde optage Laan i Jorden, bygge paa den og saaledes faa den i Stand, medens den, der vandt en Gevinst uden at ville bruge den, vilde være tvungen til at afhænde den, og den vilde derved komme til Salg endog til billigere Priser end dem, der her ere stillede op. Jeg mener nemlig, at der skulde lægges det Baand paa disse Lodder, at de skulde være bebyggede og beboede inden en vis Tid. Selvfølgelig skulde der ogsaa, som Lovforslaget tilsigter, lægges det Baand paa dem, at flere af dem ikke maatte lægges sammen og drives sammen, og at de i det hele taget ikke maatte drives sammen med andre Ejendomme. Disse Lodder skulde fremdeles blive ved at være til det Brug og i den Størrelse, der en Gang var sat. Hvis altsaa en, som ikke selv vilde bruge en saadan Lod, vandt den, saa vilde han være tvungen til enten at sætte den til Auktion eller sælge den underhaanden inden den fastsatte Tid. Han vilde derved ganske vist ikke faa det fulde Udbytte af sin Gevinst, men han vilde bidrage til, at der kom selvstændige Jordbrug, og det tror jeg vilde bidrage til Arbejderspørgsmaalets Løsning, bidrage til, at Udvandringen og Tilstrømningen til Byerne ikke blev saa stærk. Det er nemlig saaledes, at Forholdet begynder at blive lidt betænkeligt paa Landet. Man behøver nu ikke at tale om, hvorledes man skal anvende den overflødige Arbejdskraft, nej, det begynder at knibe med Arbejdskraften, navnlig i Høsten. Disse Lodder vilde ikke være større, end at de, der fik dem, i Almindelighed vilde være villige til at tjene lidt ekstra, navnlig i Høsten. Det kunne de gøre uden at forsømme deres eget, og man kunde give dem en saadan Pris for det, at de kunde være tjente dermed; Betalingen for Høstarbejde er jo ikke saa lille nu, og her kunde maasse gives en lille Smule mere. Det, jeg har tilføjet ved disse Udtalelser, er kun at faste den Tanke ud til Overvejelse, om det ikke vilde være forsvareligt og rigtigt at forsøge saadan noget for Landbrugets Interesser som det, der nu er indført for Industrien og for Kunsten, og som ogsaa for Husbyggeriets Vedkommende — i Henseende til at skaffe Boliger uden Jord — eksisterer her i Kjø-